

Wymagania edukacyjne z geografii na poszczególne oceny dla klasy 6

Wymagania na poszczególne oceny				
I OKRES				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
2	3	4	5	6
1) Zapoznanie z wymaganiami edukacyjnymi oraz systemem oceniania.				
1. WSPÓŁRZĘDNE GEOGRAFICZNE				
1) Czym są współrzędne geograficzne.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2) Współrzędne geograficzne – ćwiczenia.				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych Odszukuje na mapie wartości współrzędnych geograficznych 	<p>odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie</p> <ul style="list-style-type: none"> odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> Oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej wyznacza współrzędne geograficzne punktów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. RUCHY ZIEMI				
1) Ziemia w układzie słonecznym.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę Układu Słonecznego 	<p>Uczeń:</p>

znajdujących się w Układzie Słonecznym • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej	<i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą	przedstawionych na ilustracji	• wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji	• podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych
---	--	-------------------------------	--	---

2) Ruch obrotowy Ziemi.

- wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli	• wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego	• opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji • omawia przebieg linii zmiany daty • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji	• określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnej i nocy polarnej	• wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca
---	--	--	--	---

3) Ruch obiegowy Ziemi.

• wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku	• podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi	• wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi	• charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku	• wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia
--	---------------------------------------	--	--	---

4) Strefy oświetlenia Ziemi.

• wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi	• wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie	• wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	• przedstawia, skutki zróżnicowania oświetlenia Ziemi	• wykazuje związek między strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
---	--	---	---	--

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I LUDNOŚĆ EUROPY

1) Położenie i ukształtowanie powierzchni Europy.

Uczeń: • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy	Uczeń: • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy	Uczeń: • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej	Uczeń: • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy	Uczeń: • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji
---	--	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> i wskazuje je na mapie • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie 			
2) Wulkany i trzęsienia ziemi na Islandii.				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii
3) Różnicowanie klimatyczne Europy.				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia czynniki wpływające na różnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych
4) Podział polityczny Europy.				
<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia funkcje Unii Europejskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia, zmiany podziału politycznego w Europie pod koniec XXw. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy
5) Rozmieszczenie ludności. Starzenie się społeczeństw.				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy
6) Różnicowanie ludności Europy. Migracje.				
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej • wymienia główne języki i religie występujące w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje różnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej • wymienia przyczyny migracji Ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny różnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie • omawia różnicowanie kulturowe i religijne w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia skutki różnicowania kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście 		kontynentów
7) Wielkie miasta Europy: Paryż i Londyn.				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
II OKRES				
4. GOSPODARKA EUROPY				
1) Rolnictwo Danii i Węgier.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania i funkcje rolnictwa wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa
2) Przemysł i usługi we Francji.				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania i funkcje przemysłu wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji podaje przykłady działań nowoczesnego przemysłu we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji
3) Energetyka w Europie.				
<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni 	<ul style="list-style-type: none"> omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
4) Turystyka w Europie Południowej.				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia walory przyrodnicze 	<ul style="list-style-type: none"> omawia walory kulturowe Europy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ rozwoju turystyki na 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wpływ warunków

<p>Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>Południowej na podstawie fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki</p>	<p>infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej</p>	<p>środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na rozwój turystyki</p>
5. SĄSIEDZI POLSKI				
1) Zmiany w Przemśle Niemiec.				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe regionów na podstawie mapy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych
2) Turystyczne atrakcje Czech i Słowacji.				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym
3) Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Litwy i Białorusi.				
<ul style="list-style-type: none"> wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami
4) Współczesne problemy Ukrainy.				
<ul style="list-style-type: none"> omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii

5) Zróżnicowanie przyrodnicze i gospodarcze Rosji.				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji omawia znaczenie usług w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję
6) Relacje Polski z sąsiadami.				
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie sąsiadów Polski wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań zawartych w programie.

Przedmiotem oceny są:

- wiadomości
- umiejętności
- postawa (aktywność, stosunek do przedmiotu).

Formy i sposoby sprawdzania postępów ucznia:

- Sprawdzian pisemny
- Kartkówka
- Odpowiedz ustna
- Zadanie domowe
- Aktywność

1 raz w semestrze uczeń może zgłosić np –nieprzygotowanie do zajęć (oprócz zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek);

1 raz w semestrze uczeń może zgłosić bz –brak zadania

.....
Podpis nauczyciela

